

F. t. l. om kommunernes styrelse.

nærmere angivne beløbsrammer o. l., alene skal forelægges fylkesmanden til godkendelse.

Tilsynet med fylkekommunerne udøves af kongen. Derudover føres der af fylkesmanden en almindelig *legalitetskontrol* med primærkommunernes virksomhed, medens en tilsvarende legalitetskontrol med fylkeskommunerne ikke er foreskrevet i fylkeskommuneloven.

Også i *Sverige* er både primærkommunerne — landskommunerne, köpingar og städer — og sekundærkommunerne — landstingskommunerne — undergivet statens tilsyn, som også her indebærer, at en række i loven nærmere angivne vedtagelser og dispositioner skal forelægges tilsynsmyndigheden til godkendelse.

Tilsynsmyndigheden er for så vidt angår tilsynet med primærkommunerne Kungl. Maj:t i statsrådet (inrikesdepartementet) og landshövdingen (länsstyrelsen), idet opgaverne gennemgående er fordelt således, at tilsynet i almindelighed udøves af länsstyrelsen, og kun særligt kvalificerede beslutninger skal forelægges kongen. Sager, der skal forelægges kongen til godkendelse, skal indsendes gennem länsstyrelsen.

For landstingskommunernes vedkommende er tilsynsmyndigheden Kungl. Maj:t i statsrådet (inrikesdepartementet).

Den almindelige legalitetskontrol med kommunernes virksomhed er i *Sverige* organiseret på en anden måde end i Danmark og Norge.

I *Sverige* udøves legalitetskontrollen ved, at der gennem „besvärsinstitutet“ er mulighed for gennem klage til de statslige myndigheder at få en beslutning underkendt. En klage skal, for så vidt angår primærkommunernes virksomhed, fremsættes for länsstyrelsen, men dennes afgørelse kan indbringes for Kungl. Maj:t i regeringsretten. Denne klageret tilkommer enhver, der er „medlem“ af kommunen, det vil sige bor i kommunen, ejer fast ejendom der eller lignende, og det er ingen betingelse, at klageren selv er berørt af kommunalbestyrelsens beslutning.

Også i relation til landstingets virksomhed eksisterer „besvärsinstitutet“. Over landstingets beslutninger klages til kongen, men klagen indgives til länsstyrelsen.

Når den danske kommunalordning ændres derhen, at amtsrådet selv vælger sin formand, og det hidtidige statslige islet i amtsrådet dermed bortfalder, er det næppe foreneligt med grundlovens § 82, der taler om kommunernes ret til *under statens tilsyn* selvstændigt at styre deres anliggender, at tilsynet med sognekommunerne fortsat udøves af amtsrådet. En sådan ordning måtte i hvert fald forudsætte en adgang for statslige myndigheder til

at gribe ind over for amtsrådets beslutninger eller undladelser i tilsynsspørgsmål.

Tilsynet er efter såvel den norske som den svenske ordning rent statsligt. Man har imidlertid anset det for ønskeligt at bevare det folkevalgte indslag i tilsynet med de danske kommuner. Fremfor udelukkende at foreslå et statsligt tilsyn, der enten kunne placeres hos indenrigsministeren eller hos indenrigsministeren og amtmændene, har man derfor foreslået, at der oprettes et kombineret folkevalgt-statsligt tilsynsråd for hver amtsråds-kreds.

Der er ikke foreslået etableret noget almindeligt underordningsforhold mellem indenrigsministeren og tilsynsrådene. Det er dog på den anden side fundet ønskeligt at skabe mulighed for dels en vis ensartethed i de grundlæggende principper for udøvelsen af rådenes tilsyn, dels en videre udnyttelse af de gennem tilsynets udøvelse på særlige områder indhøstede administrative og forvaltningsretlige erfaringer. Det er derfor foreslået, at indenrigsministeren kan fastsætte forskrifter for udøvelsen af tilsynsrådenes beføjelser.

ad § 47.

Efter bestemmelsen i *stk. 2* henføres tilsynet med samtlige primærkommuner til vedkommende tilsynsråd, men således at de af dette truffene afgørelser kan indbringes for indenrigsministeren af vedkommende kommunalbestyrelse, jfr. *stk. 3*, ligesom ethvert af tilsynsrådets medlemmer kan forlange en sag indbragt til afgørelse af indenrigsministeren, jfr. § 50, *stk. 2*.

Dannelsen af primærkommuner med samme styrelsesform og i princippet samme opgaver og bestræbelserne på i øvrigt at give alle primærkommuner samme status må pege i retning af, at også tilsynets organisation principielt bliver ens for alle kommuner.

En deling af det indholdsmæssigt samme tilsyn med kommuner inden for samme amtsråds-kreds på forskellige myndigheder efter kommunernes størrelse måtte befrygtes at ville føre til en uensartet udøvelse af tilsynet og vanskeliggøre en lokal koordinering af kommunernes virksomhed gennem tilsynet.

Behovet for på landsplan at koordinere tilsynet, således at dette afpasses de almindelige finanspolitiske og beskæftigelsesmæssige hensyn, der til enhver tid gør sig gældende, vil i fornødent omfang kunne opfyldes gennem indenrigsministerens instruktionsbeføjelse over for tilsynsrådene.

Bestemmelsen om, at indenrigsministeren kan